

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru completarea
Codului penal al Republicii Moldova nr. 985/2002

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Legii pentru completarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 este elaborat de Ministerul Justiției cu suportul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul Legii pentru completarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 este elaborat în vederea executării Planului măsurilor pentru combaterea și prevenirea răspândirii pestei porcine africane (PPA) pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat la ședința Comisiei pentru Situații Excepționale la data de 19 septembrie 2018.

Situația epizootică în Republica Moldova la PPA devine tot mai alarmantă, în pofida acțiunilor concrete realizate în acest sens. Astfel, dacă în anul 2016 au fost înregistrate în total 2 focare de PPA, în 2017 fiind înregistrate 7 focare (dintre care 3 au fost înregistrate la mistreți), constatăm că pînă la 21 septembrie 2018 au fost deja înregistrate 23 focare de PPA.

S-a constatat că principala cale a infectării porcilor sunt produsele alimentare introduse fraudulos în țară cu bagajele călătorilor. Din cauza tănuiri intenționate despre îmbolnăvirea animalelor și refuzul de colaborare cu organele competente boala s-a răspîndit, provocând apariția multiplelor focare avînd drept consecință cauzarea de daune semnificative atît proprietarilor de animale cît și statului.

Cu toate că Guvernul a interzis prin Hotărîrea Guvernului nr. 1115 din 07.10.2016 cu privire la unele măsuri de prevenire a introducerii pestei porcine africane, importul din Ucraina:

- 1) al animalelor vii receptive la virusul pestei porcine africane (porcii domestici și mistreți);
- 2) al materialului seminal, ovulelor și embrionilor proveniți de la animale receptive la virusul pestei porcine africane;
- 3) al cărnii, preparatelor din carne, produselor din carne și al oricăror alte produse care conțin carne provenită de la animale receptive la virusul pestei porcine africane;
- 4) al produselor și subproduselor de origine animală provenite de la animale receptive la virusul pestei porcine africane;
- 5) al materiei prime pentru furaje, furajelor combinate, furajelor complementare, preamestecurilor și furajelor complete,

de atunci și pînă în prezent au fost înregistrate peste 10 mii de tentative de introducere frauduloasă a produselor interzise și au fost confiscate peste 17,570 kg de carne și produse din carne.

În pofida existenței interdicțiilor statuate de Guvern, persistă la cote destul de înalte tendința de introducere în țară a produselor alimentare interzise. Astfel, în anul curent, au fost documentate peste 5 893 de tentative și au fost confiscate și distruse peste 9 800 kg de produse.

Un caz relevant este și apariția focarului de PPA în s. Mereni (raionul Anenii Noi),

cauzat de ignoranța cetățenilor, care au provocat apariția bolii prin produse infectate aduse din Ucraina. Aceste acțiuni premeditate au putut să cauzeze distrugerea întregii ramuri a creșterii porcilor, avînd în vedere că în această zonă sunt concentrate cele mai multe ferme de creștere a porcilor. O situație similară s-a produs în România, unde boala a pătruns în cea mai mare fermă (a doua după mărime din UE), și a fost necesar de sacrificat peste 140 mii porci în scopul eradicării bolii.

Din cauza neglijenței, precum și a unor acțiuni premeditate, statul suportă sume colosale pentru eradicarea focarelor de boli care adesea sunt greu de estimat. Cu titlu de exemplu, pentru eradicarea focarului din s. Mereni s-au cheltuit peste 205 800 lei.

Potrivit art. 40 din Legea regnului animal nr. 439/1995 și art. 39 din Legea regnului vegetal nr. 239/2007 încălcarea legislației cu privire la regnul animal și vegetal atrage după sine răspundere penală.

Astfel, legislația specială în domeniu prevede că încălcarea acesteia atrage răspunderea penală. Însă, în prezent se atestă lipsa unor prevederi sancționatorii pentru acțiunile de răspîndire cu bună-știință a bolilor infectocontagioase la animale și plante, fapt ce determină o reglementare în acest sens.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin proiectul de lege se propune completarea Capitolului IX „Infrațiuni ecologice” din Codul penal cu o nouă componentă de infracțiune - „**Articolul 235¹** Răspîndirea bolilor la animale sau plante”.

Pentru nerespectarea normelor sanitar-veterinare sau fitosanitare care a condus la răspîndirea unei boli la animale din lista bolilor notificabile sau a unei boli ori organism dăunător la plante, persoana va fi pasibilă de răspundere penală dacă acțiunea/inacțiunea sa s-a soldat cu cauzarea unor daune în proporții deosebit de mari.

Potrivit art. 22 alin.(5) din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară, „*Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor stabilește și actualizează lista bolilor transmisibile ale animalelor care sînt supuse declarării și notificării oficiale, precum și a celor supuse carantinei de necesitate, diferențiate în funcție de gravitatea bolii, gradul de difuzibilitate, particularitățile modului și ale căilor de transmitere a acesteia, precum și de implicațiile economico-sociale*”.

De-a lungul timpului, clasificarea bolilor atît la nivel național cît și mondial a suferit modificări, prin urmare fosta Listă A și B a Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor a fost redenumită în „Lista bolilor notificabile”, asemenea prevederi fiind preluate și în Ordinul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor nr. 51 din 04.03.2015 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor, care conține lista respectivă.

Astfel, răspunderea penală va fi imputată doar în cazul răspîndirii unei boli la animale din lista enunțată supra și doar dacă au survenit consecințe de ordin material estimate în daune în proporții deosebit de mari.

În cazul plantelor, răspunderea penală va surveni atunci cînd plantele s-au îmbolnăvit de boli sau organisme dăunătoare, inclusiv cele din listele anexelor 1 și 2 din Hotărîrea Guvernului nr. 356/2012 pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii

nr. 228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară, cu întrunirea condiției de cauzare a daunelor în proporții deosebit de mari.

Concretizarea în textul art. 235¹ a consecințelor răspîndirii bolilor la animale sau plante este importantă pentru distingerea faptelor pentru care se va aplica răspunderea penală de faptele pentru care este prevăzută răspunderea contravențională (art. 189 și art. 196 din Codul contravențional nr. 218/2008).

Precizăm că, deși textul normei propuse este formulat la singular, prin „unei boli”, „un organism dăunător” urmează a se înțelege nu doar *o boală sau un organism dăunător*, dar răspîndirea *unei sau mai multor boli organisme dăunătoare* la animale sau plante.

Referitor la mărirea pedepselor propuse, acestea sunt comparabile cu pedepsele stabilite pentru celelalte infracțiuni din capitolul enunțat.

Totodată, săvîrșirea faptei propuse la alin.(1) de către un subiect special (*persoana publică sau persoana cu funcție de răspundere*) va fi pedepsită mai aspru avînd în vedere obligațiile de serviciu ale acestuia care, după caz, implică lupta cu respectivul fenomen.

Răspîndirea bolilor la animale sau plante este incriminată și în legislația altor state. În acest sens, sunt relevante prevederile art. 361 din Codul penal al Ungariei, capitolul 44 secțiunea 4 (a) din Codul penal al Finlandei, art. 230 din Codul penal al Bulgariei, art. 355 din Codul penal Român, etc.

5. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul legii nu necesită alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect nu necesită modificarea sau elaborarea unor acte normative noi.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul de lege a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a transmis pentru expertiză anticorupție, prin scrisoarea nr.03/10701 din 24.09.2018.

Secretar general de stat

Anatolie MUNTEANU